

СЕНТЕРҮ ЯЛАВЭ

Муркаш район хаҗачё

1944 сулхи майн 5-мёшёнченпе тухатъ

62 (7379) №

Юн кун, 2006 сулхи июлён (утă) 26-мёшё

Хакё ирёлё

Симёс ёс җи

Районти хуҗаләхсенче июлён 25-мёшё тёлне:
1. Нумай сул үсекен кураксем сулнә. 2. Утă типётсе хатёрленё. 3. Сенаж хывнә. 4. Силос хывнә. 5. Кёрхи культураксем акма сёр хатёрленё (процентпа).

Е. Андреев яч. хис.	98	84	84	26
"Волга"	96	78	0	81
"Восток"	100	140	71	18
"Герой"	84	45	83	96
ЗАО "Агро-Урожай"	100	100	0	0
К. Иванов яч. хис.	91	36	74	55
Ильич яч. хис.	98	77	123	100
"Колос"	90	0	0	50
Ленин яч. хис.	99	93	320	0
"Лидер"	89	44	75	0
ГУП ЧР "ПФ "Моргаушская"	200	0	0	0
"Нива"	100	53	13	5
"Орино"	98	81	177	92
"Передовик"	39	30	44	94
"Свобода"	100	45	60	0
"Сеятель"	69	91	0	0
Суворов яч. хис.	100	63	47	70
ООО АФ "Рассвет"	77	39	54	83
ОАО АФ "Нива"	81	0	0	0
"Ударник"	100	40	150	7
"Хлебороб"	87	44	28	63
Чапаев яч. хис.	83	75	0	65
"Чемеево"	100	77	59	0
Чкалов яч. хис.	94	96	0	80
КФХ Михайлов А.Н.	87	93	0	180
РАЙОНЕПЕ	88	60	73	51

Район уй-хирёсенче вырма ёсёсем тытманиччен вәхәт нумаях юлматъ. Җавәнпа та кураксене сулса пухас ёсёсене май пур таран хәвәртрах туса ирттермелле. Районёпё вара нумай сул үсекен кураксене сулмалли татах 1200 гектар ытла. Утă хатёрлессиле те ытларак тимлөх уйәрмалла. Чылай хуҗаләхсенче аңа хөл күнөсем валли хатёрлессиле плансене сурри чухлө те тултараймалла. «Волга», «Сеятель» хуҗаләхсенче сенаж хывма пуҗанман-ха. Вәхәт вара иртет.

Суйлав умён

Кандидата тәратнә

Иртнө эрне кун Шупашкарта "Пёрлөхлө Раҗсей" политика партийнө Чәваш регион уйрәмөн XI конференцияё пулса иртнө. Унта пёр мандатла округсем тәрәх республика Патшаләх Канашне депутатта суйлама кандидатсем тәратнә. 8-мөш Муркаш суйлав округёпё (пирён районсәр пусне кунта Элөк районё те керет) ЧР Патшаләх Канашне депутатне суйлама "Муркаш районёнчи төп больница" МУЗ төп врачне Владислав Григорьевич Данилова кандидата тәратнә. Конференци ёсё пирки төплөнрех 2-мөш страницара вулар.

Республикара

Мускаври төл пулусем

Июлөн 22-мөшөнче Чәваш Республикин Президентё Николай Федоров Мускавра Казахстан Республикин Президентёпё Нурсултан Назарбаевпа тата Казахстанан Раҗсейри Чрезвычайла тата Полномочиллө посолёпё Жансеит Туймебаевпа төл пулнә. Каласу вәхәтөнче Чәваш Енпе Казахстан килөштерсе ёслессиле, казах делегацияё Шупашкарта пулнә май тунә килөшүсене пурнәссласиле сыханнә ыйтусене сүтсе явнә. Нурсултан Назарбаев Николай Федорова сывах вәхәтра официалла визитпа Казахстан Республикне пыма чөннө. Җав кунах Николай Федоров Президент Раҗсей Федерацияён ял хуҗаләх министрөпё Алексей Гордеевпа курнәснә. Төл пулура пысак пөлтөрөшлө "ПАК аталанавө" наци проектне пурнәссласиле, савән пекех федерациян 2007 сулхи бюджетөнчен Чәваш Ене пысакрах пулашу күрессиле сыханнә ыйтусене тишкернө. Алексей Гордеев республика ертүсине агропромышленноҗ комплексне аталантарас енёпө сине тәнәшән тав тунә. Республика пусләхөпё федерация министрө савән пекех Чәваш Енпе Венгри ёстөшлөхне аталантарас ыйтусене сүтсе явнә. Ку Алексей Гордеев сывах вәхәтра ёслө визитпа Венгри кайма паләртнөпө сыханнә. Раҗсей делегацияён ийшнө көме Чәваш Ен Президентне, пирён республикан ёслө сыннисене те чөннө.

Районти выльәх-чөрлөх отраслөнче

Ёсө юратсан аңасу кёттермест

Черетлө ял хуҗаләх сулөн пөрремөш суррийө хыҗа юлчө ёнтө. Мөн кәтартрө-ха вәл? Хуравө пөрре: ёсө юратса тимлөрех ёслемелле, сөнө технологисене ытларак алла илмелле. Эсир паянхи сән үкерчөкре сак хурава паракан ёсченсен пөр ушкәнне куратәр. Вөсем (сулахайран сылтамамалла) Е. Андреев яч. хис. хуҗаләхра 22 сул техник-осеменаторта ёслекен Р.П. Аксендарова, хуҗаләхән төп зоотехникө И.П. Воронов, дояркәри ёс стажне пурө 29 сула ситернө Е.С. Афанасьева. Паянхи манән сәмахәм выльәх пәхакан вуншар-сөршер ёсченшөн төслөх пулса тәракан Раиса Павловна Аксендарова пирки. Иртнө сул вәл 100 ёне пусне 86 пәру илнө. Хай каланә тәрәх ку вәл вунә сул каялла хай ферма заведующийө пулнә чух тунә кәтартуран пөчөкрех. "Апла пулин те пуҗа усма иртерех, ёслеме условисем пур", – тет яланах малашлаха шанақан Р. Аксендарова. Шанатъ те, хайне колхозри пөр пәрәва сыватнине курнә хыҗсән 1970 султа Евтихий Андреевич Андреев, ветеринар пире те кирлө пулатъ тесе, Пәтәрелөнчи ветучилищөне вөрөнме янине хайён ёс төллөвө тесе паләртатъ. 36 сул каялла суралнә сак төллөвө Раиса Павловнәшән пурнәс сулө пулса тәнә. Завфермәра, осеменаторта, лаборантра, ветеринарта ёслөнө-и – яланах пахаләх малти вырәнтра пулнә. Җавәнпа та вәл ертсе пынә Сурлатри ферминче час-часах республика шайөнчи әмәртусем иртнинчен төлөнме кирлө мар.

А. БЕЛОВ сән үкерчөкөсем.

Эсир сән үкерчөкре куракан Валентина Кирилловна Павлова виҗсемөш сул "Передовик" хуҗаләхра Хачәк Салинчи ёне ферминче дояркәра вәй хуратъ, хайне сир-ёплөтсе панә ушкәнри 28 ёнерен продукци нумайрах илессиле тимлет. Унчөн "Торавө" хуҗаләхра 10 сул ёне сунә сёрте ёслөнө ёсчен ёс вәртәнлөхөсене те, авә, аван пөлет. Хайён пөлөвнө вара Валентина Кирилловна сипле вөстермест, чүнөпө юратакан ёснө 5-мөш класран вөрөнсе тухнә хөрне те ачаллах хәнәху паратъ. Сәмах май, Елизавета пөлтөрхи суллахи каникулта та сәвөпөх амәшнө пулашма сүрерө. Ёне савасси хөр пөрчишөн сөнөлөх те, йывәрләх та мар ёнтө.

01 пөлтөрет, асәрхаттаратъ

Юсавсәр мәрйө – пушар сәлтәвө

Пушар хәрушсәрләх правилсене сын куҗсулөпө сывнә тетпөр пулсан та, пирён хушәмәрта сав правиләсене пәхәнәссине иккөмөш вырәнә хәваракансем те төл пулассө-ха. Кайран вара чавса сывах та сывртма сук. Вәрәран юлатъ те пушартан юлматъ, тенинче "хөрлө автанән" хәрушләхне яр уссән кәтартнә. Вуншар, сөршер сул әруран әрәва пухнә пулрәх самантрах келленни кирек камшән та чәтма сук йывәр хуйхә пулни каламасарах палла. Җакна аңлансан, сыхлану та тивөслө шайра пулмалла. Анчак... Районта тухакан пушарсен сәлтәвөсене тишкерсен вара сынсем

асәрханулаха малти вырәнә хуманни куранатъ. Акә кәсалхи 31 пушартан 7-шөнче уса сулампа асәрханусәр пулни, 7-шөнче электрооборудование эксплуатацилес правиләсене пәсни, 6-шөнче үсөр пулни, 4-шөнче юсавсәр кәмакасөмпе тата мәрйөсөмпе уса курни каялла тавәрма сук инкек патне илсе ситернө. Районта тухнә юлашки пушарта та юсавсәр мәрйө инкек сәл кусө пулчө. Җак сәлтәвпа июлөн 22-мөшөнче Москакәсә ял тәрәхөнчи Анаткас Хачәкри В. Алексеев хуҗаләхөнчө пөр сивитти айёнчө вырәнәснә мунча, гараж, ампар тата суллахи кухня келленчөс. Каламалла, пушарнәй-

сөн саврәнәсуләхө кәна "хөрлө автана" сарай сине куҗса ытти хуралтәсене хай тыткәнне илме памарө. Кунта сәкна та асилтерсе хәвармалла, мәрйө юсавсәрләхне пулах икө эрне каялла Турай ял тәрәхөнчи Уйкара икө кил хуҗаләх кел пулчө. Җакна шута илсе су күнөсөм хыҗсән көрпө хөл ситнине шута хурса мәрйө-кәмакасөне юсәсси сине паянах тимлөрех пәхасчө.

О. ЕФИМОВА, 37-мөш номерлө пушар часөн хәрушсәрләх профилактикин инструкторө.

Чәваш Ен – чи лайәххисен шутөнче

Николай Федоров Президент хушнөпө июлөн 24-мөшөнче Чәваш Республикин Министрсен Кабинечөн Председателөн тивөсөсене пурнәсслакан Николай Смирнов Правительствө членөсөмпе тата Федераци ведомствисен территории органөсен ертүсисөмпе тунти кунсерен йәлана кертнө канашлу ирттернө. Н. Смирнов иртнө эрнөре республикан Патшаләх Канашне комитөчөсен ларәвө иртни сөнчөн пөлтөрнө, унта республикан кәсалхи бюджетне улшәнусем кертөсине сөнчөн калакан саккун проектне ырланә. Утă уйәхөн 26-мөшөнче Министрсен Кабинечөн ларәвө иртмелле, унта 2006 сулән пөрремөш сурринче республика бюджетне мөнле пурнәсланине, социалла пурнәсәпа экономика аталанавөн кәтартәвөсене тишкерме паләртнә. Н. Смирнов министрөсене отсәрлөсенчи лару-тәрәва тирөвөлө куҗпа хакласа калаҗмаллине, аталану валли кирлө пайәр сөнүсөм памаллине аса илтернө. Бюджетән тулаш пайне иккөмөш сур султа та султалакән пөрремөш сурринчи пек үсөм упранса юласса төпө хурса паләртнә. Промышленноҗа энергетика министрө Юрий Волошин паләртнә тәрәх, пөрремөш сур султан Чәваш Енри промышленноҗа производствин индексө 109,6 процентпа танлашнә. Раҗсейён вәтам

кәтартәвө 104,4 процент. ЧР Президент Администрацияён Ертүси Энвер Аблякимов канашлава хутшәннисене ЧР Президентё Н. Федоров Раҗсей Патшаләх канашне ларәвнө хутшәнни сөнчөн пөлтөрнө. Ана Кремльте В. Путин Президент ирттернө. Регионсен социалла пурнәсәпа экономика аталанавнө планлас енёпө ёслөкөн ушкән ертүсөн, Красноярск крайөн келпәрнаттәрөн А. Хлопонин сөнчөн пөлтөрнө социалла пурнәсәпа экономика федерация органөсөмпе килөшөсө төплөн прогнозлакан 9 региона асәннә. Җав шутра – Чәваш Республикне те. Э. Аблякимов савән пекех Чәваш Ен административлә реформна енёпө тәратнә 5 проектран 4-шө федерация конкурсөнче сөнтерни сөнчөн пөлтөрнө. Э. Аблякимов паләртнә тәрәх, республикан ёс тәвакан органөсен пысак пөлтөрөшлө тивөсө – патшаләх управленийөн системин тухәсләхне үстерөсине, унән ёс-хөлне виҗөллө тәваҗисе, патшаләх күрөкөн пулашу ёсөсөн пахаләхне лайәхлатәсине. Президент Администрацияён Ертүси иртнө эрнөре "Пёрлөхлө Раҗсей" партин Чәваш регион уйрәмөн XI конференцияё пулни сөнчөн пөлтөрнө. Планеркәра савән пекех сивөч ытти ыйтәва тишкернө. ЧР ПА прөсс-сүлҗби.

Юбилей

Саламаттәвө

Елена Николаевна СЕМЕНОВА районти төп больницәра чылайранпа тәрәшатъ. Врач-терапевт, профпатолог пулнә май, профессия чирөсене тупса паләртса кирлө пулашу парассиле нумай тимлет. Ёс опычө те унән пөчөк мар. Тин сөс медицина училищөне вөрөнсе пөтернөскөре мана вәл иккөмөш анне вырәнөнчө пулсак хай патне ёсө илчө. 18 сул ёнтө ёслөтөп унпа сума-сумән. Июлөн 28-мөшөнче Елена Николаевна 55 сулхи юбилөйне палла тәватъ. Җав ятпа элө аңа чүн-чөрөрен саламлатәп, ырләх-сывләх, телөй, тату пурнәс сунатәп. Элө сөс мар, коллективра пөрлө ёслөкөнсем те, тус-юлташөсөмпе тәванөсөм те манпа пөр шухәшлә пуласса шанса тәратәп.

Салампа Лариса.